

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

cap. 8. An necessarium sit ad Contemplationem Mysticam abstinere ab
omni usu Intellectûs?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

ratibus? Unde nonnunquam accidit, ut qui sibi Angeli videntur, ne quidem bonis hominibus sint accensendi. Neque hoc mirum videri debet. Frugi homines abjectè de se sentire debent. Sed quomodo ille abjectè de se sentit, qui delibato consilio cavet, quàm potest diligentissimè, ne in oratione cogitet de doctrina Christi, de imitatione Christi, de beneficiis à Christo acceptis? & quâ id causâ? ne hac ratione locum det in animo Imaginibus, etsi tam sanctis, quales sunt, quæ Christum nobis representant.

Caput VIII.

An necessarium sit ad Contemplationem Mysticam abstinere ab omni usu intellectus?

I.

Atque hæc de usu Phantasiæ, seu facultatis Imaginatricis. De Intellectu autem quid dicemus? Potest hic excludi à Contemplatione duplici modo. Prior est suspendere ipsum ab omnibus planè actibus intelligendi, qui ibi interveniant: Alter abstinere ab omni ratione, quæ veritas una ex aliâ colligatur.

Si sermo nobis sit de omni actu intelligendi, quo abstinendum sit, hoc quidem, secundum communem & veriorum sententiam, penitus fieri non potest. Contemplatio enim in suo formali conceptu includit actum intelligendi.

Vita Contemplativa, calcatis curis omnibus, ad videndum Super Eze.

dendum faciem sui conditoris inardescit. Ita pronuntiavit S. Gregorius. Et idcirco in nulla quiete, in nullo silentio, in nullo somno, quantumcunque mystico, quibus frui possit homo, cessare unquam potest à cognitione DEI, quem amat; neque experiri illum, possidere, gustare, sicut, cæcus ignem, ad quem assidet.

Sed age. Demus posse nos ita ab intelligendo cessare (ut nonnulli contendunt se experiri, quamcunque repugnante rectâ ratione) quam tandem perfectionem conjunctioni cum DEO talis cessatio adderet? an non est melius, intelligere & amare, quàm, non intelligere hoc quod amas? Nôsse summum Bonum, naturâ suâ non impedit amorem ejusdem ardentem, imo magis illum auget. Beati quò magis cognoscunt DEUM, hoc majori ardore illum diligunt. Ecceur igitur nos, ut eum amemus, non procuremus aliquid de illo intelligere; sed tantùm, ut isti hodie loquuntur, studeamus collocare nos in pura Fide? et si DEUS ipse nobis tam multiplicem sui notitiam dederit in sacris Libris, tot parabolas, tot vaticinia, tot præclaras notiones, ut locupletemus iis nostrum Intellectum, non obstante Fide, quàm à nobis exigit.

Neque respondeatur mihi, cognitionem Beatorum esse perfectam, nostram imperfectam. Id enim ego sine mora totum do. Sed per hoc quid queritur? ut ametur amplius sine cognitione, quàm cum cognitione? Hoc insolens est: cognitione enim movetur homo ad amandum, amplius etiam quàm cognoscit. *Ex his, quæ animus novit, surgit ad incognita, quæ non novit.* Atque ita possunt quidem in progressu multi magis amare DEUM, quàm cognoscant: amare tamen non possunt, quin cognoscant, ut docuit, S. Thomas. Scio enim vero, quòd ea essent quorundam

s. Greg.
ho. 11. in
Ev.
2.2. q. 37.
a. 3. ad 1.
& 4. & ar.
4. ad 1.

rundam vota, ut DEUS in oratione animis nostris auferret chiel homi
15.
actum cognoscendi ipsum modo nostro, qui tam est im-
perfectus, & tam non respondens objecto cognito; ejus-
que loco insculperet quodammodo alium multo sublimio-
rem (haud aliter ac certæ formæ imprimuntur) qui non à
nobis, sed ab ipsomet proveniret. Atqui hæc est vera præ-
sumptio. Præterquam quòd Actus, hoc modo à DEO
impressus opus foret non nostrum, sed DEI. Quam ergo
tum in se perfectionem haberet Intellectus Contemplantis?
illam scilicet, quam haberet membrana, aut charta, cui
insculpta aut impressa esset sublimis aliqua S. Thomæ, S.
Augustini, aut Sancti Ambrosij doctrina, aureis literis ex-
pressa.

Atque hinc captum meum superat, quid sibi velit,
quod nonnemo pronuntiavit: *Contemplationem esse quan-
dam rationem perfectissimam redigendi quasi ad incitas spi-
ritum, propterea quòd ipsam adeò Rationem mori faciat.*
Si hæc esset ratio, perfectissima spiritum ad incitas & ino-
piam redigendi, aliam ego proponere possem, quæ con-
templationem in hoc multum superaret. Est autem hæc:
dare locum serupulis: hi enim mactant rationem sic, ut
nonnunquam hominem ex sano malè sanum, & ex sensa-
tophreneticum efficiant. Contemplatio non solum non
occidit rationem, sed eam vivificat in his, in quibus aut
mortua est, aut mortificata: facit enim ex languida viva-
cem, ex lusca perspicacem, ex tarda velocem, ex gravi &
crassa agilem ad se vel supra nubes evibrandam: id quod
patuit in tam multis rudissimis virgunculis, quæ Contem-
plationis beneficio vel præcipuos sua ætate Doctores eru-
dite, & earum esse Magistræ potuerunt. Rationemne in
Catharina Senensî sustulit contemplatio, quæ puellari in
ætate

atate Europæ & Christiani orbis universi Oraculum evaserat? Si unquam Contemplatio mortem rationi inferret, aliud scilicet non faceret, quàm ut tolleretur Homini decorum, quæ habet, nobilissimum, quòque differt à belluis; non igitur affert illi injuriam tam gravem; facit tamen ut mox ille Rationem Fidei subjiciat vi quâdam admirandâ; & quàm vivacissimis coloribus illi repræsentat veritates, quas antea capi non posse existimaverat: id quod non est occidere rationem, sed illam summè perficere. Verùm ut rem compendio, qui hîc ejusmodi idiomate utuntur, & Rationem occisam appellant, persuadere nobis vellent, quòd in Contemplatione perdamus omninò vim omnem intelligendi nobis à natura congenitam, & quòd acquiramus aliam penitus, nobis velut appensam, & peregrinam. Hoc autem falsum est. Intelligimus enim actibus nostris, multo tamen validioribus, adjuti scilicet auxiliis, quæ nobis DEUS ad illos producendos confert.

II.

Quod si sermo hîc est de suspensione ratiocinationis, quæ unum cognoscimus ex alio, extra controversiam est, Contemplationem non posse pertingere ad gradum sibi proprium, nisi postquam ratiocinatio & Discursus, quem 1.2.q.189. dicimus, suspensus est. *Cessante Discursu figitur animus in art.6, ab 1. Contemplatione unius simplicis veritatis.* Ita pronuntiavit S. Thomas. Est Contemplatio actus ille simplex, quo, quasi obtutu unico, videtur, quod ratiocinio ante investigabatur; atque idcirco mox atque ad talem actum pervenitur, jam non potest esse locus discursui, tanquam importuno & inutili, haud aliter ac canem omnem venaricum loco

loro revinctum tenemus, cum quaesita praeda jam ipsa in avidi Venatoris manus venit.

Advertendum tamen, quod totalis ista ac plena ratione suspensio, meâ opinione, voluntaria esse non debeat; sed tunc solum locum habeat, quando DEUS nullâ nostrâ ope nos sibi conjungit mediante illa Fide vivâ, quæ superat omnem discursum: aut quando nos cum ipso cognovimus veritatem tam claram, tam certam, ut nobis jam opus non sit cognitione aliâ, sed tantum ut moveamur ad eam alacriter affectibus convenientibus amplectendam. An non ideo vim istam ratiocinandi DEUS contulit, ut eâ tanquam homines rationales utamur? Quomodo igitur hodie constituitur perfectio orationis in hoc profundo axioma; quod deliberato consilio nuntium remittere oporteat omni discursui, quamlibet suavi, quamlibet sponte nascenti, & non nimium quaesito? nam hunc quidem nemo, quod sciam, laudavit, in quacunque Oratione mentali: cum in hac servire debeat ad excitandam de admissis poenitentiam, non ad ingenium ostentandum.

O Davidem miserum! qui toties cum ad orationem se pararet, sic DEUM est allocutus. *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto cordo meo;* Psal. 118. v. 44. & tunc aliis modis petit à DEO oculis mentis suæ lumen perspicax, & penetrans, ad consideranda tam multa mirabilia. *Revela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua. Meditabor in operibus tuis. Meditabor in Justificationibus tuis. In matutinis meditabor in te.* Fateri oportebit, nescisse eum quanto satius sit in oratione locum nullum relinquere discursui, quam eodem uti.

Tunc nocet fidei discursus, quando hic illam tractare vult ut Dominus, & sua tantum pari passu vestigia pre-

P

mere:

mere: & idcirco plus non vult credere de rebus revelatis, quam quantum assequi ipse potest.

Non nocet autem, quando ille Fidei vestigia ut servus sequitur, atque aded non aliud propositum habet, quam ut bene intelligat, quod credit. Tunc, si Magistrum audimus S. Thomam, Ratio humana tantum abest, ut tollat meritum Fidei, ut augeat etiam; sic enim ostendit, quanti faciat Fidem. Atque ita quomodo inter se pugnant duæ istæ functiones, quæ ut inimicæ nobis repræsentantur, ratiocinari tempore Orationis mentalis, & credere? O Ignorum Idioma! an S. Augustinus, qui in meditationibus, quas nobis reliquit, discursu tam divitio est usus, Fidem amisit? jacturam illius fecit Bernardus, jacturam Bonaventura, jacturam Anselmus cordis tam teneri? Et Apostolus ille, qui cum Timotheo suo proposuisset veritates Christianas, hortatus eundem est, ut eas identidem meditaretur: *In his meditare, in his esto.* An simul hortatus eundem est, ut deficeret à Fide, aut saltem à Fide pura?

1. Tim.
4. 5.

Miseram Fidem! sunt hodie, qui ad hanc conditionem redire illam cuperent, ut aliam ancillam non haberet, præter ignorantiam. Non hoc propositum fuit S. Thomæ, qui docuit, ipsas etiam naturales scientias, quoquo demum sunt numero, ad unum omnes famularum numero censi, quibus utatur Fides, ut ad illam arcem animam evocet, in qua eam DEUS expectat; ad centrum inquam cordis. Et in hoc sensu existimat de ea scriptum: *Misti ancillas suas vocare ad arcem.* Quis ergo unquam dicet, Hominem Doctum, si in oratione etiam quietissima, utatur illis cognitionibus & notiis, quas in animo habet, ut ad DEUM accedat, mox jacturam Fidei facere? Imò ipsa

1. p. q. 1.
a. 5.

ipfissima Fides ad intellectum ancillas istas mittit, ut eum ad alacrius currendum fortius stimulet.

Hinc idem ipse S. Thomas alibi scripsit, si nunquam Personæ rudes & indoctæ magis in contemplando devotæ fiunt, quàm doctæ, id ex accidenti fieri; inde scilicet, quia illæ facilius sese abjiciunt. Ex ipsa autem rei natura id non fieri. Naturâ enim suâ doctas magis esse idoneas ad devotionem acquirendam, quàm indoctas, si illæ paratæ sint suam DEO scientiam submittere. *Si scientiam & quamcunque aliam perfectionem homo perfecte DEO subdat, ex hoc ipso devotio augetur.* 1. q. 82: art. 6. ad 46.

Eat igitur nunc qui vult, & inter DEO addictos divulgat, non posse in oratione adhiberi ratiocinium, & simul persisti in Fide. Hoc non est aliud, quàm eâdem operâ Personæ geminæ calumniam impingere, Fidei scilicet & Facultati ratiocinandi.

III.

AT hodie tandem eò ventum videtur, ut oculos jam fugiat finis orationis mentalis. Neque enim Finis hujus est aut persistere in Fide, aut uti Discursu. Finis est illuminari, inflammati, purificari, & sic ad intimam cum DEO conjunctionem disponi. Quando proin ad finem hunc sufficit Fides sine discursu, quid ultra quæritur? quando autem non sufficit, ut quid prohibetur Discursus, qui nunquam se reflectit melius, quàm cum solem è regione respicit?

Fidem solat: ego in paucissimis sufficere judico ad benè orandum mente: in plerisque enim Fides est; sed non est viva; & si viva est, saltem non semel dormit. Et hoc

si ita est, quâ tandem causâ tantopere abhorrere debemus ab illa excitandâ opportunis illis, & non arduis considerationibus, quas ipse homo producat ope Discursus proprii, aut etiâ alieni? Quæ hæc novitas? quæ axiomata, quæ documenta sunt hodie ista, quæ mihi suggerere nonnulli volunt? Scio Fidem Dominam esse; & has considerationes Ancillas esse ad Fidei obsequium destinatas. Estne autem res tam absona, tam non conveniens, ut Ancillæ Dominam excitent? Imò eum in finem, excitandæ scilicet Fidei, tam necessariæ ad orandum cum plena & debita attentione, scripti sunt omni ætate libelli pij. Opponetur mihi: nonnullos istorum forsan scriptos esse multo adhibito studio. Sed perpendatur, id inde factum, ut levetur labore studendi, qui iis utuntur. Qui dedignatur penitus uti illo dono, quod in eum DEUS contulit, ratiocinandi facultate illum donando, aliud non agit, quàm ut se eo indignum demonstret.

Inde est, quòd S. Teresa loco non uno valde eos vituperet, qui deliberata voluntate abstinendum sibi ducunt omni ratiocinio: maximè autem id facit c. 7. Mansionis suæ sextæ, ubi sic loquitur: *Invenire est aliquas Animas, quæ, cum à DEO perducuntur ad Contemplationem perfectam, non amplius possunt discurrere circa mysteria vitæ Christi, ut prius faciebant. Quæ ejus rei causa sit, ego nescio. Ut tamen intellectus maneat satis ineptus ad meditationem, & quidem plerumque, credo id inde esse, quòd cum Meditatio omnis referatur ad quarendum DEUM, cum hic semel inventus est, & Anima assueta querere illum per operationes voluntatis, non vult amplius fatigari operationibus intellectus. Videtur etiam mihi, quòd cum voluntas jam se inflammatam invenit, generosa*

nerosa ista facultas vellet non amplius uti illâ aliâ Intellectus, si id fieri posset: sed tantum manere occupata amando, quin amplius animum ad aliud applicet. Sed hoc fieri non potest, maxime antequam perveniatur ad ultimum gradum Orationis: atque adeo hoc est perdere tempus, sæpè enim voluntas opus habet auxilio Intellectus ad hoc ut accendatur. Ratio huius rei est: quia etsi mortuus non sit, mortificatus tamen & sopitus est ignis, qui illam facit ardere, & opus habet aliquo, qui flatu illum iterum animet, ad hoc ut producat calorem. An rectè ageret anima, si maneret in illa ariditate & frigore, & expectaret, donec è celo descenderet ignis, qui combureret sacrificium, quod ipsa parata est DEO offerre, ut fecit Sanctus noster Pater Elias? Haud quaquam sanè: Non est bonum expectare Miracula. DEUS hæc operatur, quando ipsi collubitum est. Vult tamen, ut ipsi tam perversos nos existimemus, ut non simus digni, propter quos ea ipse operetur: & ut idcirco ipsi conemur, quantum poterimus. Mea opinio est, quod quamdiu vivimus (quantumcunque sublimi orationis dono præditi simus) hoc auxilio nobis opus sit, licet denique rariis. Sic ut, quando in Voluntate non reperitur ignis ita accensus, neque sentitur præsentia DEI (nota, quod Sancta non dicat, quando non est, sed, quando non sentitur) necesse est, ut quaramus, cum ita velit sua Majestas; sicut faciebat sponsa in Canticis; & ut rogemus creaturas, quis eas fecerit? ut S. Augustinus dicit, neque hæreamus instar stipitum, perdendo tempus, dum expectamus illud, quod forsitan initio nobis concessum erat, fieri enim potest, ut DEUS pturium spatium annorum illud amplius non concedat. Novimus abunde, quâ viâ debeamus placere DEO; quæ est illa Mandatorum, & Consiliorum. Simus diligentes in observatione horum, & in meditando

ditando vitam ipsius, ac mortem, & debita, quibus ipsi tenemur. Reliquum veniat, quando ipsi placuerit.

Hactenus Sancta illa Magistra, atramento, si non fallor, tam splendido, ut aurum superet & purpuram.

Et tamen quando Anima est in gradu, de quo Sancta loquitur, est in illo tam sublimi, Raptus: quid igitur erit, si adhuc fuerit in inferioribus? Poterit ne tunc Animæ sufficere, ut maneat in Oratione cum sola sua Fide pura, quin de quoquam alio sit sollicita? Ubi DEUS supplet per se ipsum, sicut accidit in multis personis simplicibus & rudibus, quæ etsi in oratione multum ratiocinari nesciant, sciunt tamen suffundi pudore, sciunt dolere de admissis, sciunt modum DEO se commendandi: non inculcatur his, ut contentur ratiocinari. Nolle tamen aliud in Oratione, quàm manere in pura Fide, expectando, ut DEUS ex alto nos ad se trahat, tanquam operâ machinarum, hæc est superbia vera ac propria, quæ non aperit tantum Ostiolum, sed patentibus portis admittit pigritiam, somnolentiam, stupiditatem, inertiam, quin etiam fortassis illusiones ipsas mali Dæmonis, qui non aliud sanè magis desiderat in Christianis, quàm Fidem ejusmodi, quæ neque cum Voluntate, neque cum Intellectu quidquam operetur.

Jac. 4.
v.17.

*Fides si non habet opera, mortua est
in semetipsa.*

Caput IX.